

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

AS BATTERIRETUR
Bredmyra 4
1739 Borgenhaugen

Oslo, 27 november 2015

Deres ref.:
Frode Hagen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2014/216
Saksbehandler:
Britt Endre

Revisjonsrapport: Revisjon ved AS Batteriretur

Kontrollnummer: 2015.059.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Frode Hagen

Fra Miljødirektoratet:
Britt Endre

Andre deltagere fra virksomheten:
Kari Bang
Terje Juliussen
Ellen Østby Olsen

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Alexander Kristiansen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos AS Batteriretur under sluttmøtet den 27. november 2015. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 24. - 27. november 2015. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket 4 avvik og ga 1 anmerkning under revisjonen.

Avvik:

- AS Batteriretur mottar og lagrer batterier i anlegg som ikke har tillatelse
- Plikten til å rapportere til Miljødirektoratet er ikke oppfylt
- AS Batteriretur kan ikke dokumentere om alle innsamlere de har avtale med har tillatelser til innsamling og mottak/lager som er gitt av Miljødirektoratet eller fylkesmannens miljøvernnavdeling.
- Virksomhetens internkontroll har mangler

Anmerkninger:

- AS Batteriretur kan forbedre informasjonen til publikum.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Batteriretur må sende en skriftlig bekreftelse innen 1. mars 2016 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

27.11.2015

Britt Endre

Britt Endre

dato

kontrollør

Miljødirektoratet

Vi bekrefter at rapporten er mottatt på stedet:

27/11-15

dato

for virksomheten

Underskriften gjelder kun som bekreftelse på at rapporten er mottatt. Eventuelle kommentarer om faktiske feil i rapporten kan sendes Miljødirektoratet innen to uker.

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Østfold ved miljøvernavdelingen
- Sarpsborg kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: AS BATTERIRETUR	
Organisasjonsnr.: 971641487	Eies av: 968840002
Bransjenr. (NACE-kode): 82.990 - Annen forretningsmessig tjenesteyting ikke nevnt annet sted	

Kontrollert enhet

Navn: Batteriretur, eksport eller import av avfall	Anleggsnr.: 0105.0023.01
Kommune: Sarpsborg	Fylke: Østfold
Anleggsaktivitet: Eksport fra / import til avfallsanlegg	Gebysats: 2
Tillatelse gitt: 20. juli 2015	Sist endret:

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- Styringssystem
- Mottak og lagring av avfall
- Eksport av avfall
- Retursystemet for batterier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

AS Batteriretur plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må AS Batteriretur innen 1. mars 2016 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Miljødirektoratet ber om tilbakemelding på hvordan anmerkningen er vurdert og om hvilke tiltak som er gjort innen samme frist.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Britt Endre.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Miljødirektoratet varslar herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvik er rettet innen 1. mars 2016. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 2 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 100 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Miljødirektoratet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Gebyr for revisjonen

AS Batteriretur er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 3. september 2015). Dette betyr at dere skal betale kr. 142 600,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

7. Avvik

Det ble avdekket følgende avvik:

Avvik 1

AS Batteriretur mottar og lagrer batterier i anlegg som ikke har tillatelse

Avvik fra: forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 annet ledd punkt 6 og 7

Kommentarer:

AS Batteriretur benytter et lager i Horten (Bankløkka 8) for blybatterier og et lager- og sorteringsanlegg i Halden (Sørliveien 88) for blybatterier og alle andre typer batteri. AS Batteriretur har avtaler om levering av tjenester med firmaer som drifter lager og sorteringsanlegg. Under revisjonen kom det fram at lageret i Horten har en lagerkapasitet på ca. 200 tonn blybatterier. Lageret i Halden har en sorteringskapasitet på 1000 tonn og lagerkapasitet på ca. 500 tonn som omfatter blant annet 200 tonn blybatterier og ca. 100 tonn andre typer batterier inkludert Li-ionbatterier.

Avfallsforskriftens §11-6 sier at den som håndterer farlig avfall skal ha tillatelse fra forurensningsmyndigheten for å sikre at farlig avfall blir håndtert forsvarlig. Det er forbundet en konkret forurensningsrisiko med å benytte anlegg som ikke har tillatelse. AS Batteriretur benytter anlegg som mangler tillatelse til å motta, sortere og lagre farlig avfall. Under revisjonen framkommer det at det ikke er søkt om tillatelse til mottak og håndtering av farlig avfall fra driftsselskapet.

Det vil være fylkesmannens miljøvernavdeling i Vestfold eller Østfold som vil være rette forurensningsmyndighet for disse anleggene.

Avvik 2

Plikten til å rapportere til Miljødirektoratet er ikke oppfylt

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) kapittel 3 § 3-13

Kommentarer:

Avfallsforskriftens § 3-13 sier at returselskapet skal rapportere minst årlig til Miljødirektoratet og skal omfatte:

- a) data om hvilke produsenter som er medlem, om deres mengder av import, eksport og innenlands produksjon av batterier samt oversikt over mottakerland ved eksport
- b) data om oppnådd innsamlingsgrad og mengde kasserte batterier som er innsamlet og sendt til gjenvinning
- c) hvilke behandlingsanlegg som er benyttet, deres lokalisering, hvilke mengder som er behandlet av hvem, samt hvilken gjenvinningsgrad som er oppnådd. Gjenvinningsgraden skal rapporteres i tråd med § 3-18a

AS Batteriretur har i sine årlige rapporteringer til Miljødirektoratet gitt opplysninger i henhold til a) og b).

For punkt c) har AS Batteriretur rapportert hvilke anlegg som er benyttet, men har ikke rapportert hvilken gjenvinningsgrad som er oppnådd. Når det gjelder rapportering av mengder batterier som er

behandlet av hvem opplyser AS Batteriretur at dette er rapportert gjennom Altinn, en plikt som gjelder alle som har eksportsamtykker for farlig avfall.

Rapporteringen som returselskapet plikter å gjøre til Miljødirektoratet i henhold til § 3-13 skal gis som en samlet rapport og ikke vise til andre systemer som er knyttet til andre rapporteringsplikter.

Under revisjonen kom det fram at de har engasjert en konsulent og startet et arbeid med å innhente informasjon fra gjenvinningsanleggene om gjenvinningsgrader for de enkelte anlegg. For året 2015 opplyser de at de vil rapportere alle punkter i § 3-13.

Avvik 3

AS Batteriretur kan ikke dokumentere om alle innsamlere de har avtale med har tillatelser til innsamling og mottak/lager som er gitt av Miljødirektoratet eller fylkesmannens miljøvernavdeling.

Avvik fra: forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 annet ledd punkt 6 og 7

Kommentarer:

AS Batteriretur har drevet et innsamlingsystem for batterier siden nittitallet og hatt avtaler med innsamlere over hele landet. De har i dag ca. 300 innsamlere. De opplyser at de ved nye avtaleinngåelser med leverandører etterspør tillatelser til innsamling og mellomlager for farlig avfall. Returselskapet opplyser at de ikke kan dokumentere om alle innsamlerne har godkjente tillatelser. Miljødirektoratet har tatt en stikkprøvekontroll av innsamlere fra oversikten over innsamlere og fant flere som ikke har tillatelser.

Fylkesmannens miljøvernavdeling gir tillatelse til mottak og mellomlager av farlig avfall. Tillatelser kan være permanente eller tidsbegrenset og kan også endres og opphøre. Den som benytter aktører i farlig avfallssystemet må sikre seg at de har gyldige tillatelser. Fra 1.1.2016 opphører kravet til tillatelse til innsamling i forbindelse med endring av forskriftens kapittel 11.

Avvik 4

Virksomhetens internkontroll har mangler

Avvik fra: forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 annet ledd punktene 4, 6,7

Kommentarer:

Miljødirektoratet viser til forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). Internkontroll skal sikre at virksomheten kjenner til det regelverk som gjelder for virksomheten og at den har nødvendige rutiner som sikrer at krav stilt i regelverket oppfylles. Internkontrollforskriften gir bestemmelser om hva HMS-arbeidet skal bestå i og hva som skal dokumenteres skriftlig.

AS Batteriretur er ISO 9001 og 14001 sertifisert og har et dokumentert kvalitetssystem. Miljødirektoratet har avdekket mangler i internkontrollen som viser at det ikke kan dokumenteres overholdelse av alle forpliktelsene i avfallsforskriftens kapittel 3, 11 og 13. Følgende er avdekket:

Mål: AS Batteriretur har en visjon som sier at de skal være ledende på kompetanse for å oppfylle produsentansvaret for nåværende og framtidige batterityper. De har en policies som sier at de skal være profesjonell aktør på informasjon, mottak, behandling, videreforsendelse og valgt sluttbehandling av alle kategorier batterier. De har fokus mot oppfyllelse av avfallsforskriftens kapittel 3 og 11 og etterleve lover og forskrifter. De har et overordnet mål som er å organisere landsdekkende innsamling av batterier. De utarbeider delmål hvert år som følges opp i forbedringsprogrammer.

AS Batteriretur har satt 2 forskriftskrav som delmål. Dette er krav som returselskapet plikter å overholde. Returselskapet har for eksempel ikke satt konkrete mål om informasjonsarbeid eller kvalitetssikring av innrapporterte tall til Miljødirektoratet, eller andre mål som er innenfor returselskapets sine forpliktelser og oppgaver.

Risikovurderinger: Risikovurderinger gjennomføres for å kartlegge farer og problemer for å kunne vurdere risiko. Avhengig av hvilken risiko som finnes skal det utarbeides planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Det skal dokumenteres rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av krav i HMS-lovgivingen. Prosedyrene for å gjennomføre risikovurderingen skal derfor være dokumentert i internkontrollen.

Virksomheten har gjennomført risikoanalyser fokusert rundt lagrene i Halden og Horten der sikker håndtering av batteriene under lagring og transport har vært de vesentlige vurderingsområdene. Risikoanalysene er utført i grupper med representanter fra virksomheten, de ansvarlige for lagertjenestene samt en ekstern konsulent. For å gjennomføre analysen er det benyttet et elektronisk hjelpemiddel levert av konsulent. Virksomheten har i dette verktøyet selv definert grader av sannsynlighet og konsekvenser for helse, miljø, omdømme og økonomi. Risiko er definert som score sannsynlighet* score konsekvens. Det er beregnet en risiko for hvert av risikoaspektene med hensyn på personell, ytre miljø, materiell og omdømme, men det fremgår ikke hvilken sannsynlighet eller konsekvens som ligger til grunn for risikoen.

Virksomheten har definert kriterier for vurdering av tiltak eller gjennomføring av tiltak basert på beregnet risiko og har gradet risikoen i grønne (ingen tiltak nødvendig), gule (tiltak skal vurderes) og røde (tiltak skal gjennomføres) områder. For røde risikoaspekter blir det utarbeidet tiltak, satt en frist og en ansvarlig for gjennomføring. Fristen er slutten av kalenderåret for alle tiltak og det er ingen gradering av fristene. Risikoaspekter med score over 10 føres over i forbedringsprogrammet og har en enkel oppfølging der. Det er en etablert praksis at tiltakene i handlingsplanen følges opp halvveis i året og under ledelsens gjennomgang i oktober/november. Det er ikke beskrevet hvordan tiltakene skal prioriteres i forhold til blant annet risiko, kostnader og tidsfrister. For gule risikoaspekter dokumenteres ikke vurderingen av tiltak og om disse skal gjennomføres. Virksomheten har ikke beskrevet hvordan det elektroniske hjelpemiddelet for risikovurderinger skal brukes eller vist til en brukerveiledning.

Virksomheten har ikke gjennomført risikoanalyser som dekker returselskapets plikter i henhold til oppfyllelse av forskriftskrav og for eksport av avfall.

Rutiner: AS Batteriretur har rutiner beskrevet i sitt kvalitetssystem og i tillegg utarbeidet noen driftsrutiner for batterilager og veiledere for innsamlingsystemet. For å sikre at forpliktelsene i avfallsforskriftens krav i kapitlene 3, 11 og 13 overholdes og kan dokumenteres, er det flere rutiner som er muntlig opplyst om under revisjonen, men som ikke er beskrevet og mangler i kvalitetssystemet. Det er blant annet følgende:

- rutine og handlingsplaner for informasjon til publikum
- rutine for kvalitetssikring og gjennomgang av data fra mottaker/innsamler
- rutine for oppfølging/kontroll av innsamlere og behandlingsanlegg
- rutine for innhenting av tillatelser for mottak og mellomlager fra fylkesmannens miljøvernavdeling.
- rutine for oppfølging av innsamlingsforpliktelsene
- rutine for utvelging og kriterier for avtaleinngåelser med innsamlere, transportører og mottak og behandlingsanlegg. De har en enkel sjekkliste
- rutine for innrapportering til Miljødirektoratet

Noen av returselskapets rutiner kan forbedres:

- Rutine/sjekkliste for eksport av kasserte batterier til gjenvinning/TFS mangler blant annet nærmere beskrivelse av søknad om samtykke, hva som er viktige opplysninger i følgedokumentet og dokumenter som skal følge transportør, at det kreves samtykke fra lensstyrelsen for transport i Sverige og rapportering til Miljødirektoratet i Altinn. Det bør også framgå hvilke koder som benyttes for avfallet og vise til hvor all dokumentasjon er lagret.
- Rutine for risikoaspekter mangler beskrivelse av metodikken og prosessen for gjennomføring.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen

Anmerking 1

AS Batteriretur kan forbedre informasjonen til publikum

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (Avfallsforskriften) kapittel 3 § 3- 14

Kommentarer:

I henhold til avfallsforskriften kapittel 3 §3-14 skal returselskapet informere publikum om:

- a) batterienes potensielle helse- og miljøeffekter
- b) hensikten med kildesortering av batterier
- c) at batteriene inngår i et system for retur og gjenvinning og at kasserte batterier kan leveres vederlagsfritt til forhandler
- d) hvordan returselskapet bidrar til gjenvinning av kasserte batterier
- e) hva merkingen i produktforskriften kapittel 2 vedlegg 1 betyr.

AS Batteriretur har på sin hjemmeside (<http://www.batteriretur.no>) informasjon beregnet for forskjellige grupper, som importører, innsamlere, forhandlere og forbrukere. Informasjon beregnet for forbrukere finnes på siden «Forbruker Fra null verdi til full verdi». Her gis det ikke tilstrekkelig informasjon som dekker kravene i punkt a), b), d) eller e) i avfallsforskriften kapittel 3 § 3- 14. Det er gitt linker til to andre nettstedene, «Miljøstatus i Norge» og «Er Det Farlig». Disse nettstedene gir utfyllende informasjon om punktene a), c), d) e) og f). Dette er supplement til egen informasjon. AS Batteriretur opplyste under revisjonen at de ikke har gitt ut informasjon direkte til husstander via for eksempel post. De opplyste også om aktiviteter rettet mot kommuner med siktemål å utvikle en informasjonspakke som kommunene kan bruke for å informere innbyggerne om innsamling av batterier. Dette arbeidet stoppet opp grunnet svært store forskjeller mellom kommunenes organisering av avfallsinnsamling.

Under revisjonen framkommer det at AS Batteriretur har bidratt med informasjon i flere ulike kampanjer i regi blant annet av LOOP eller Avfall Norge. Dette gjelder følgende kampanjer som ble opplyst om under tilsynet:

- Den Store batterijakten, Miljøagentene, 2013
- Laget film som ble vist i Blekkulf/NRK, 2013-2015
- Brosjyre «Dina og Jim og de hemmelige Batteriene», LOOP, 2010. Nytt opplag i 2015. Brosjyren gir en innføring i helse og miljøfarer ved batterier, men informerer ikke om punktene c), d) og e)
- Film «Gjenvinningsskolen», til bruk i siste år av ungdomskolen/første år videregående opplæring, LOOP, ukjent år
- Brosjyre Tur/Retur, LOOP, 2008 og 2009: Her gis det informasjon i nr1/2008 og at Batteriretur har blitt medlem av LOOP, i nr 3/2008 om en ny informasjonsfilm om batterier i LOOP miljøskole og i nr. 4/2008 om at AS Batteriretur deltar i Forum for batterisikkerhet. De opplyser ikke noe om punktene a),b),c) og e)

AS Batteriretur har også bidratt til nettstedet Sortere.no ved LOOP.

Nettsiden gir informasjon om innsamling, gjenvinning og merking av batterier. Det gis ikke informasjon som dekker kravene i c) og d). AS Batteriretur har bidratt til en fast utstilling på vitensenteret INSPIRA.

Returselskapet har ingen skriftlige rutiner om informasjonsarbeid til publikum. Det er ingen plan eller strategi for informasjonsarbeidet i 2015 og for 2016 og fremover. Se avvik 5 om internkontroll.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 10. november 2015: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 24. november 2015: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 24. november 2015 til 25. november 2015.
  - 4 personer ble intervjuet
  - befaring til følgende sted:
    - Befaring på formøte til lager- og sorteringsanlegg i Halden
- Avsluttende møte 27. november 2015: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Godkjenning som returselskap for kasserte batterier

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Batteriretur, eksport eller import av avfall, 24. - 27. november 2015

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Daglig leder	x	x	x	x
Økonomi/ KS leder	x	x	x	x
Miljøingeniør/sikkerhetsrådgiver	x	x	x	x
Innkjøp /transport/eksport	x	x	x	x
Key Account Manager	x	x		x

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Britt Endre, revisjonsleder

Alexander Kristiansen, revisor

Bistand før sluttmøte av Ole Thomas Thommesen, saksbehandler og Hunar Aljaderi, jurist

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved Batteriretur, eksport eller import av avfall, 24. - 27. november 2015

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Organisasjons- og ansvarskart
- Sentrale dokumenter fra Styringshåndboka
  - Mål og handlingsplaner (forbedringsprogram)
  - Prosedyrer for avvik og risikovurderinger
  - Risikovurderinger
  - Prosess og driftsrutiner
- Oversikt over innsamlede mengde batterier
- Avtaler med aktører i innsamlingsystemet og tillatelser
- Oversikt over medlemmer og innsamlere
- Opplæringsinformasjon
- Informasjonsmateriell
- Veiledere
- Dokumenter fra Batteriretur sine hjemmesider
- Lagerstatus
- Eksportdokumenter
- Gjennomførte risikovurderinger
- Søknad om godkjenning som returselskap